

MAGYAR KURIER

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből Kedden Augustus 24-dik napján, 1813-dik esztendőben.

A' tsatázó mezőkről.

A' Hertzeg *Schwarzenberg* fő hadi szállása Augustus' 17-dikén *Melnikben* volt; a' hol a' *Moldau* vize az *Albisba* szakad, itt ilyen hirdetés intéztetett ezen napon, úgymint a' fegyvernyúgvásnak felmendása után következett 7-dik napon, a' Cs. Kir. seregekhez. —

„Egy nagy nap érkezett-el! Derék katonák! — A' haza bizodalommal van hozzátok. Valahányszor ő még eddig hozzátok folyamodott; mindenkor megfeleltetek az ő bizodalmának. A' mi Császárunknak minden arra intézett törekedései, hogy a' Monarchiának tsendességét és boldogságát, mellyek a' mi szomszédainknak tsendességektől és boldogságoktól elválhatatlanok, állandó fundamentomra helybeztethesse, foganatlanok valának. Sem az álhatatos türedelem, sem az engesztelő előadások, sem a' több hadakozó Hatalmasságoknak a' Császár tanátslásaiban való megnyúgvássok, semmi nem indította a' Frantzia orrzáglószéknek gondolkozását mérséklettségre, és egyenességre. —

„Azon napon, midőn Austria magát az igaz ügy és reud mellett kinyilatkoztatta, azt a' kötelességet is magára vállalta, hogy ezen leg nagyobb jóért viaskodjék. Mi nem egyedül magunk fogunk a'

tsatázáshoz, mind azokkal állunk egy sorban, a' mi nagyot és hathatost Európa a' maga szabadsága' és nyúgodalma' hatalmas ellen-ségével szembeállíthat. Austria, az Orosz birodalom, Pruszsia, Swétzia, Anglia, és Spanyol ország, mind ezek egy célra, egy jól megfundált tartós békességre, az erőnek a' Státusok között való igazságos felosztására, 's különkülön minden Hatalmasságnak függetlenségire intézik a' magok egyesített iparkodásaikat. Nem Frantzia ország, tsak a' Frantzia ország' határain kívül lévő Frantzia fő hatalom ellen emeli fel magát cz a' nagy szövetség. —

„Mit tehessenek a' nepek' álhatatos-sága és állandósága, megmútatták Spanyol ország és az Orosz birodalom; mit vihesen ily sok hatalmas Státusoknak egyesített ereje véghez, megmútatja az 1813-dik esztendő, —

„Egy ilyen szent háborúban inkább ki kell mutatnunk, mint valaha, azon virtusokat, mellyekkel a' mi ármádánk né-melley előbbeni hadakzásokban fényeskedett. Az a' feltétel nélkül való készség, hogy a' Monarcháért és hazaért mindenün-
ket feláldozni kívánjuk, a' jó és rosz napokban való felemelkedett indulatlanság, a' tsata mezején való eltökéllettség és álhatatosság, a' fegyvertelenek eránt való mér-

séklettség 's ezeknek meg-kímélése, ezek lakásképpen találtassanak mindenütt közöttük. —

„Fegyveres pajtások! Soraitokban életem-el azon esztendőket, mellyeket a' haza' szolgálatjára szántam-el; megesmérem és tisztelem bennetek azokat a' vitézeket, a' kik ditsősséges ütközetekben verekedtek, 's azokat is, a' kik ezeket követniiparkodnak: Bízom hozzátok! — A' Monarcha engem' választott-ki közzületek; az ő kegyessége éngem' tett vezéretekké, az én erőm az ő és a' ti egyesített bizodalmatokban áll. —

„Miként szolgáljon az egésznek egyen-égyen minden, az eleibeszabandó rendelések határozzák-meg: de miuden helyheztesben, minden állásban, minden fontos időben legnagyobbat és leg jobbat tselckedni, ez az a' magunk' meghatározása, melly által minnyájunknak össze tsatóltatni, minnyájunknak egyenlővé tétetni, 's mindenikünknek ugyan azon ditsősséges célra felemeltetni kell. —

„A' Császár közöttünk marad; mert a' leg nagyobbat bízta reánk: a' nemzet' becsületét, a' haza' védelmét, 's a' maradékoknak bátorságokat és boldogságokat. — Gondoljátok-meg, katonák, hogy ti az Isten előtt, ki az igaz ügyet nem fogja elhagyni, egy atyai érzékenységű Monarchának szemei előtt, a' ti háládatos hazafi társaitoknak 's Eorópának szemei előtt, a' melly nagy dolgokat és a' hosszas szenvedések után nagy boldogságot vár tőletek, mentek a' viaskodásra! Gondoljátok-meg, hogy *győzedelmeskednetek kell*, hogy ezen nagy várakozásnak megfeleljetek; verekedjeteK úgy, mint Austria' fegyvereseihez illik, és *győzedelmeskedni fogtok*. —

„Hertzeg *Schwartzenberg*
Károly Feldmarschal.

Újságlevelünk így adják elé jó kút-főbői armádáinknak erejeket; — A' fő armáda Cseh országban a' Hertzeg *Schwartzenberg*' vezérlése alatt, áll leg alább 320,000 emberekből, Austriaiakból, Oroszokból, és Pruszsusokból; Sléziában állanak Generális *Blücher* vezérlése alatt 80,000 emberek; a' Márkokban (a' Brandenburgiai tartományokban) 100,000 embereket vezérel a' Svétziai *Koronaörökös*. A' Bavarus és Olasz armádák ellen Fegyvertármesterek Hertzeg *Reusz* és Báró *Hiller*, szakasz-armádákat vezérelnek a' Duna völgyében és Belső Austriában.

Az az ellenséges armáda; melly a' Marschal *Augereau* vezérlése és *Szemmel-tartó armáda* nevezet alatt, Bavariában formáltatott vala, az *Albis* felé utazott-el onnét, a' hol magát a' Fr. nagy armádához tsatolta, a' melynek ereje Hamburgtól fogva Dresdáig és Sléziában, valami 280 vagy 300 ezer emberre tétettethetik.

Marschal *Davoust*, a' Berlini levelek szerént, minden Frantzia seregekkel egyetemben oda hagyta Hamburg városát, melyben e'szerént már most tsak Dánus őrző sereg volt. Mint hallatik *Wittenberga* felé vette innét útját a' Frantzia sereg.

A' szökés oily nagy kezdett lenni mingyárt a' fegyvernyúgvásnak megkötése után a' Frantzia seregeknél, hogy az azolta e' hónapnak közepéig Cseh országba által szökött embereknek számát legalább 18 ezerre teszik. Kivált a' Németek szöktek igen nagyon.

Spanyol Ország.

Marschal *Soultnak* azon próbatételei, hogy Északi Spanyol országba ismét bē, és előre nyomúlhasson, 's Pamplónát és Sant-Sebastianat az ostromlás alól felszabadíthassa, egészszen semmivē lettek. Már még Julius 28-dikán történt a' *Ronceval* völgyé-

ben egy meglehető: verekedés, melyben a' Frantzia seregek hátat adnikéntelenítették, de a' midőn még tsakugyan meglehető: rendel hátráltak Lantzig. Itt pedig oly hathatósan megtámadta őket Julius 30 és 31-dikén Lord *Wellington*, hogy egészen megverették, és leg nagyobb rendetlenséggel futottak által csoportonként a' Pyreneumi hegyeken. Mérséklett felszámláltatás szerint valami 10,000 emberekre telt ezen három napi vesztesék. Minden bagázsijokat és eleségeket hátra hagyni kénytelenítették. Marschal *Soult*, St. Jean-de-Lutz mellett iparkodott ezen szerentsétlenségek után a' maga elszéledett seregeit össze szedni: de úgy látszik, hogy ebben sem boldogúlhatott, minthogy későbbi levelek szerint már *Bayonnébe* visszaérkezett armádájának maradványával, a' hol egy Anglus seregnek minden szempillantásban lehető megérkezését félelemmel várták. Annyit bizonyosan tudtak, hogy az ellenséges armádának egyik része a' Bayonne feléjövő egyik nagy úton már Sant-Jean-Pied-de-Ponthoz megérkezett volt.

Sant-Sebastian várát is elfoglalta volt már az ellenség. Marschal *Suchet* még *Barcellonában* állott, de a' volt a' célja, hogy a' *Perginan* felé való hátrálást megpróbálja. Minthogy pedig neki itt tsak a' tenger mellett kellett menni, attól tarthatott, hogy az Anglus hajók nagy alkalmatlanságára fognak lenni.

A' déli Frantzia tartományokban oly nagy volt az ijedség, hogy már *Toulonából* is kezdtek futni az emberek, minthogy úgy látszott, hogy az Anglusokat és Spanyolokat a' Frantzia tartományokba való benyomulásban már most semmi nem fogja akadályoztatni.

Cseh Ország.

Prága, Augustus' 19-dikém. — „O Felsége a' Pruszsus Király tegnap délutáni 3 órakor érkezett-meg ide. O Felségének és az Orosz Császárnak ide lett érkezések egészen febuzdította a' népet. Midőn a' Pruszsus Király a' mi Császárnak ő Felségével együtt, ki a' Királynak eleibe ment vala, a' sok ezer nézőknek örvendő kiáltásaik között a' kastély udvarán a' hintóból kiszállottak, ő Orosz Császári Felsége is a' kastély előtt állott. Ezen három Monarchákat e'képpen együtt szemlélni, valósággal a' mi Krónikánkban találtató leg szebb és nevezetesebb történetek közzé lehet számlálni. Ha azt meggondoljuk, hogy az, a' mit sok ahozértő nagy emberek régtől fogva égyetlenégy hathatós eszközöknek tartottak lenni arra, hogy Európában a' közönséges rend helyre állíttathassék, a' mi a' Frantzia birodalom' igen nagy hatalmának keskenyebb határok közé lehető szóríttathatása végett folytattott mindenelőbbeni hadakozásokban mindenkor fogyatkozott, 's a' mit már most, minekutánna a' veszedelem mindenfelé így kiterjeszkedett, többé remélni is alig lehetett volna — t. i. az Orosz birodalomnak, Austrtának, és Pruszsziának egy ily erős szövetségben való össze tsatóltatódások — ezen fontos szempillantásban ily módon tökéletességre menvén, nyilván szemléltethetett, nem tsuda, hogy ennyi szívek az örvendezésre megnyílván, a' sokaságnak szemei öröm könnyekkel teltek-el. Az a' szembetűnő érzékenség, mellyel Sándor Császár a' más két Monarchának eleibe ment, igen megillető volt mindenek felett.

A' három Monarchákon kívül ezek a' főbb személyek neveztetnek meg Prágában: *Katalin* és *Mária* Orosz Nagy Hertzegasszonyok, az Orosz udvarnál lévő Anglus

Követ Lord *Cathcart*, a' Pruszsus Udvarnál lévő Ánglus Követ Generális *Stewart*, az Orosz Udvarnál lévő Svékus Követ Gróf *Lövenhielm*, és Pruszsiai Státus - Cancellarius Bátor *Hardenberg*.

Minden órán várattatnak a' *Cumberandi* Ánglus Királyi Hertzeg; és Marquis *Aberdeen*, ki az Austriai udvarhoz van rendeltetve mint Ánglus Követ.

Íly sok nagy embereknek ide való összesereglések olyan fényességet szerzett Prágának, a' mellyel mostanság ritka fő város dítselkedhetett.

Az Aug. 18-dikán indúlt *Prágai* levelekben említettett, hogy Gen. *Moreau* oda megerkezett.

Gróf *Narbonne* a' Frantzia Követ, Augustus' 14-dikén, 's Gróf *Caulaincourt* a' Vicenzai Hertzeg Aug. 17-dikén hagyták oda Prágát.

Török Birodalom.

Az innét érkezett sok bizontalan hírek között bizonyosnak lenni látszik, hogy a' *Szerviaiak* ismét felállottak a' Törökök' fő uralkodása ellen, 's a' hadakozás ismét elkezdődött. A' *Travniki* Vezér és a' *Bányalukai* Beglerbeg, a' *Drina* vizéhez *Bosniából* nagy erővel előre nyomúltak, 's ezen a' vizen Jul. 24-dikén által mentek, hogy a' Szerviaiaknak az Alsó *Drina* mellett lévő sántzos lógerjeket megtámadják. Már *Losnitzaig* és *Schabaczig* tsapkodtak.

bé a' Törökök, hanem 24-dikben véres tsatára kerülvén a' dolog, megverettettek, 's a' vizen ismét által menvén, a' hidat a' hátok megett felégették. Irják, hogy a' Szerviaiak győzedelmeskedést annak lehet tulajdonítani, hogy *Czerny* akkor ütött véletlenül a' Törökök' szárnyára, mikor ezek az említett sántzokat vitták.

A' dolog azonközben ezen tsatával még nem végeztetett - el, minthogy a' Törökök, a' *Semlini* újabb tudósítások szerint, magokat *Bosniában* ismét özszeszedvén, a' *Drinán* újabban által mentek. A' *Szerviai* armáda is, mellynek főbb ereje *Losnitza*nál fekszik, újabbn özsze szedte magát, 's azon iparkodott, hogy a' Törököket a' további előnyomulásban megakadályoztathassa.

Utolsó Jegyzésck.

Stralsundnál olyan készületek tétettek, mellyek szerint gyaníthatóképpen oda várattattak az Ánglus zsoldon lévő úgy nevezett Német Légiónak némelly tsapatjai, mellyekről azt irták Angliából, hogy Jul. 5-dikén a' *Jarmouthi* kikötőhelyből a' *Balticum* tenger felé útnak indúltak légyen.

~~~~~

Generális *Moreau* és a' Svétziai *Koronaörökös* (nem oly rég két Frantzia nevezetes Generálisok) Augustus 6-dikán találkoztak együtt *Stralsundban*.

A' *Bétsi Cursus* Aug. 21-dikén: — 100 Forint Conventziós pénz, 173 és 5/6 Forint Váltótrédalában.